

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Köziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.

Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:

Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:

Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed

évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér

Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk

Hős vértől pirosult

névsorok kertülnek elének és hoz-
zák a híreket hős fiaink, dicső
testvéreink, derék barátaink ifjú
haláláról.

Hozzák a háboru eseményei-
nek legmeggrázóbbjait, amelyek
arról szólnak, hogy megriktul a
társadalom, amelyben éltünk,
hogy közöttünk, mellettünk üres
marad egy-egy hely.

Tudtuk, már akkor tudtuk,
mikor a háboru még csak
előkészültünk, hogy ez lesz a
legfájdalmasabb, tudtuk, hogy
az fog legmeghatóbban a szí-
vünkhöz szólni, az fogja belő-
lünk a legeggyémb és legbel-
sőbb fájdalom erőzést kiváltani,
mikor hosszú sorozatban fogjuk
olvasni a hozzánk tartozó eset-
tek névsorát.

De nem tudtuk azt, hogy ezt
a máskor oly könnyörtelenül szív-
facsaró érzést ilyen férfiasan fog-
juk tudni elviselni.

Azóta beleéltük magunkat,
hogy háboru van. Azóta meg-
tanultuk, hogy mit jelent a há-
boru: dicsőség útja, győzelem
sora, amelynek ára — emberélet.

Sok, sok emberélet, amely-
nek sora megnyílt és amelynek
vége sokára fog el következni.

Fegyvereinket Isten áldása
kíséri. Abból a nagy, hatalmas
korszakot alkotó operációból, me-
lyen most a világ keresztül megy,
mi egészséges, megújódott, élet-
erős szervezettel fogunk kikérülni.
De — sok vérvesszettséggel.

Eddig csak a helyzet állandó
javulásának dicsőségstojtes híreit
hallottuk, most megkapjuk a
bulletint a bennünket közléről
éredklő vérvesszettségekről is. A
megifjodás szerencsés operációjá-
nak áráról.

Szemeinket előnti a könny,
megsiratjuk az esetetekben a
fiut, a testvért, a barátot, az
embert. Sajnáljuk az apát, aki
elvezette fiát, a hitvest, aki nem
látja többé viszont gyermekei-
nek atyját.

De könnyeinket keresztül lát-
juk a glóriát, amelyet a dicső

hősi halál von az elesett kato-
nák feje fölé. Látjuk a hazát,
amelynek jövője megújódik a
mi hőseink elhulló vére arán.
Látjuk, amint a halálra fárasztott
és rommá pusztított államok köz-
zött megmaradunk fiatal városaink-
kal és népünkben szunnyadó friss
energiákkal és látjuk: mit jelent
a dicsőségstojtes katonahalál.

Látjuk, hogy — amidőn
mint emberek, pillanatnyi lágy-
sággal megkönyvezünk — a hősi
halál többet ér a tunya életnél.

Es érezzük, hogy azok az
elesettek, akik esetleg évtizedek-
kel siettette jutottak az elmulá-
hoz, derekabb, hasznosabb pol-
gáiraivá lettek ennek a hazának
haláluk által, mint azok, akik
ezeket az évtizedeket tespedő
életben töltik el.

Az önkéntes polgárórség.

Nemsokára megalakul.

Megirtuk, hogy Ujhelyben is
küzöbön van az önkéntes polgárórség
megalakulása, számos más vá-
ros mintájára, amelyekben a szerve-
zés mind egységes elvek alapján
történik.

A polgárórség szervezési sza-
bályait már ismertettük olvasóink-
kal, valamint azt is tudtuk adtuk,
hogy máris számosan jelentkeztek
önkéntes szolgálattételre s így a leg-
szíves reményekkel nézhetünk a pol-
gárórség működése elé.

Mint most illetékes forrásból
értesültünk, a végleges megalakulás
már csak napok kérdése.

Kétszázon felül vannak már a
jelentkezők s a szervezésre az ösz-
szes előmunkálatok megtörténtek. A
polgárórség tagjai számára a szüksé-
ges tudnivalókról egy kis füzet ké-
szült, amely a szolgálatra vonatko-
zólag pontos instrukciókat tartalmaz.

Az alakuló gyűlést előrelátha-
tólag november hó 8-ikára, de leg-
később 15-ikére fogják egybehívni.
Az alakuló gyűlés lesz hivatva pa-
ranosnokat választani, akinek szem-
lélyére nézve előzetes megállapodás,
vagy jelölés még nem történt.

Prémét a katonáknak!

A téli háboru borzalmai
ellen katonáinknak nagy
mennységű prémre van
szükségük. A kinek van,
küldje e címre:

Hadsegélyző hivatal,
Budapest, Váci-utca 38.

Az ujhelyi barakk-kórház.

Folyik az építkezés.

A miniszterelnök ujhelyi látó-
gatása alkalmával már megirtuk,
hogy a Borsi felő vezető ut mellett
a kisállomás közelében nagyszabású
barakk-kórház készül a sebesült kato-
nák elhelyezésére.

Akkor még csak a helyszínére
hordott nagy mennyiségű deszka és
építő-anyag jelezte, hogy ott valami
nagyszabású munka készül.

Azóta már megindult és javá-
ban folyik az építkezés s előrelátha-
tólag hamarosan el is készül. A kór-
ház negyvenhat épületből fog állni.
Ezek közül huszonnoloban lesznek
a betegek elhelyezve, és pedig szá-
zas csoportokban, a többi épületben
pedig irodák, ápolói lakások fertőt-
lenítő helyiségek, konyhák raktárak
és más szükséges helyiségek lesznek
berendezve.

A kórházi telepre vasuti vágá-
nyokat is fognak bevezetni, hogy a
sebesültek szállítása könnyebb és
gyorsabb legyen.

A telep tulajdonképpen meg-
figyelő-kórház lesz, amelyben ugy
sebesült, valamint járványbeteg
katonák fognak elhelyezésre találni,
természetesen gondosan elkülönítve.
Egy-egy beteg legfeljebb öt napig
marad a megfigyelő-kórházban, az-
után tovább szállítják, betegségének
és állapotának megfelelő helyre.

Ilyen megfigyelő-kórházakat a
belügyminisztérium az ország több
városában fog létesíteni a szükség-
hez képest.

A sebesültek házi élelmezésben
fognak részesülni, az előreláthatólag
óriási mennyiségű élelmeickek be-
szerezése azonban nem Ujhelyben fog
történni, mert ezt a város nem bir-

ná el. Az élelmeickek túlnyomó ré-
szét tehát máshonnan fogják idaszál-
lítani.

A kórház ügyének lelke és fő
intézője Mailáth József gróf, kato-
nai parancsnoka pedig Oláh esend-
őrezredek.

Hadiadó.

A háboru mindenkitől áldozat-
tot követel. Személyes szolgálato-
kat, sőt életet az egyiktől, vagyoni szol-
gáztatást a másiktól. A háboruhoz
ma is elsősorban pénz kell és azok,
akiknek vagyonát is védik a haro-
térben vörük hullatásával a hősök,
kötelesek a szükséges pénzzel hoz-
zájárulni a háboru oéljaihoz már
csak azért is, mert a győzelem nekik
egyőni érdekük is a hazafias nagy
oélok mellett.

Németországban ezt már a há-
boru kitörése előtt belátták, amikor
egyszermindenkorra jelentékeny
összegű hadiadót vetettek ki.

Ennek az adónak a kivételese
nálóuk most van tervezve és bizo-
nyos, hogy ezt az adót mindenké-
szívesen fogja megfizetni.

A kérdés csak az, hogy milyen
legyen ez az adónem. Az egyik
terv a jövedelmet akarja megadó-
tatni, mégpedig 20.000 koronán fe-
tül progresszív alapon, a másik
a vagyon akarja a hadi oélokra
szükséges pénzzolgáltatásra kőte-
lezni.

A helyzetnek ismerete mellett
nem kell valami mély belátás ahhoz,
hogy ez utóbbi terv a helyesebb is,
oélravezetőbb is, sőt jogosabb is.

Jövedelem ma — eltekintve
egyes katonai szállítók horribilis jö-
vedelmétől — nincsen. A jövedel-
met tehát ma hadi adó alá vonni
alig lehet, mert a nincs meg nem
adóztatható. A katonai szállítók meg-
adóztatása ugyan nem helytelen, de
egyrészt ez az adó csak jelentékte-
len jövedelmet biztosítana a kinos-
tárnak, másrészt pedig a jövede-
lem nagyon kétes jövedelem volna
a kinos-tárra, mert a katonai szállí-
tók az így fizetett adót más szállí-
tásokon igyekeznének behajtani. De
meg a jövedelmek nehezen is mu-
tathatók ki.

Ellenben a vagyon az megvan,
látható, a terhet előírja, de szívesen

POLENAI GYÓGYVIZ!

**Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kitűnő
ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.**

K A P H A T Ó M I N D E N Ő T T.

Lapunk mai száma 2 oldal.

is viseli, mert ez a teher tulajdonképpen egy biztosítás, amely védi magának az adónak az állagát.

Tehát hadiadót a vagyom!

Augusztá gyorssegély.

Az Augusztá gyorssegély alap által megindított vasgyűrű mozgalom módosulása folytán értesitem a vármegye közöségét, hogy ezután nemcsak az arany és ezüstneműek hanem készpénz adományok is az Augusztá Gyorssegély alap vidéki bizottságának lesznek felküldve és az országos bizottság által közvetlenül fognak segélyezésre felhasználtni, tehát a jövőbeni pénzbeli és természetbeni adományok az Augusztá gyorssegély alap központi bizottságának rendelkezésére adótnak tekintendők. Minek folytán az újabb ilyen adományok közvetlenül hivatalomhoz lesznek beküldendők.

Saujhely, 1914. okt. 20.

Meczner Gyula.

Egy okleveles tanítónő elemi osztályokra előkészít. Bővebbet a kladóhivatalba.

Menekültek.

Ne gondoljunk hamarjában a mi divatúzó menekülteinkre hiszen azok már, bár szegyenkezve, hazatértek, hanem szegény galicziai menekültekről van szó. Mult hó 28-án a hatóságilag kiűritett Turka és környékéről 1800 lélek vette erre utját, hogy a háboru idejére biztosabb és nyugodalmasabb otthont szerezzen magának. Nincs képzelet, mely magaelé idézhetné ama testöltött nyomort, melyet a siánki felől érkező végtelen vonat magával hozott. Látni kell azt, Kenyerért síró rongyokba burkolt kiéhezett gyermek, fiaikért és férjükért aggódó anyák étlen szomjan szorongtak a teherkocsikban. Hála a Mindenhatónak a jótékony-ság forrása még nem apadki városunkban. A helybeli izr. hitközségek, jótékony egyesületek és egyes nemes szívű adakozók kenyérral és meleg étellel látták el a szegény menekülőket. — A főzést Safir Márkuszné és ifj. Deutsch Mórné urhölgyek voltak szivesek elvállani, akik még több uri asszony segítségével bámulatos buzgalommal fáradoztak, hogy minél izletesebbé tegyék a sanyarúság kenyerét.

A németek sikerei.

Eredményes előnyomulás nyugaton és keleten.

Berlin, nov. 1.

Belgiumban hadműveleteket áradások nehezítik meg, melyeket a Yser Ypres csatorna Nieuport melletti zsilipjeinek elpusztításával idéztek elő. Ypresnél csapataink tovább nyomultak előre. Legalább hatszáz foglyot ejtettünk. Angoloknak néhány ágyút zsákmányoltunk. Lille-től nyugatra harcoló csapataink is előre haladtak. Valynál ejtett foglyok száma mintegy ezeröttszázra emelkedett Verdun és Lille környékén csak kisebb harcok folytak. Északkeleten csapataink tegnap is még eldöntetlen harcban állottak az oroszokkal.

A szerb harctérről.

Diadalmas előnyomulás.

Elfoglalt szerb helységek.

Berlin, nov. 1.

Csapataink melyek annak idején Macvaba benyomultak, ott sodronyakadályokkal védett kemény erődítésekre találtak és ezeken hosszas [nehéz harcok árán két nappal ezelőtt Ravajenél rést ütöttek. Ma újabb nevezetes eredményeket értek el, bár szerbek kétségbeesett ellenállást fejtettek noha részben mocsaras Macva nehezen járható Száván és Drinán átkelet összes csapataink ma széles arcvonalban folytatták előnyomulásukat és bevették Cuna-bara. Pavanopolje, Radenkovic, Glusei és Labanovic helységeket.

Harc a tengeren.

Elsülyesztett angol cirkáló.

Berlin, nov. 1.

Lamanche csatornán német tenger alatt járó naszád torpedó lövege elsülyesztette Hermesnerli angol cirkálót.

Deutschmeister-ezred bravurja.

Ezeröttszáz foglyot ejtettek.

Bécs, nov. 1.

Deutschmeister ezred tegnapelőtt különös sikereket aratott San folyónál amennyiben átcsalta rajta az oroszokat és azután mindnyájukat elfogta. Tizenhét és ezeröttszáz katona került fogságba.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Nagy győzelem az oroszok felett.

A Stari-Sambor melletti csata.

Két hadosztályt megvertünk.

Budapest, nov. 1.

Lengyelországban új harcok fejlődnek hadállásaink ellen intézett támadásokat visszavertük. Néhány ellenséges különítményt szétugrasztottunk. Turkától északra és Stari Samboról délre fekvő területen folyt több napos elkeseredett csata tegnap fegyvereinknek győzelmével végződött. Itt előre tört ellenséget két gyaloghadosztályt és egy lövészdandárt összes hadállásaiból kivertük. Csernoviczot tartják csapataink. Orosz ágyutűznek, mely főképpen görög keleti érsek székházára irányult említésre méltó hatása nem volt.